

Vinnuflokkurin.

Inn í hvørt hús her á landi er í hesum døgum borið blað við ongum navni, útgivið av vinnuflokkinum. Hesin flokkur er ókendur og man vera nýliga stovnaður. At hetta er nýggjur politiskur flokkur, sum ættar at leggja upp í stríðið við komandi val, er eingin í iva um. Hvat hesin nýggi flokkurin ber í skjoldri sínum, er ikki gott at vita; men teir, ið stovnað hava henda flokkin, eru stjórnarlimir keypmannafelagsins og harav skilja vit, at brandar teirra serliga verða vendir móti javnaðarflokkinum. Hetta sæst eisini gjølla á tí fyrstu roðu teirra, har ísvirkio mátti standa fyri høggunum. Um ísvirkio fái eg høvi at skifta orð seint, tí óivað koma vit aftur til hetta evnið av og á; men eg vil bert peika á, at hitt føroyska fólkio hevur ligið hundrað ferðir størri tap av atvoldum teirra privata kapitalistanna enn av ísvirkium. Við teim donsku bátunum, av sama slag sum ísvirkishátarnir, hava fiskimennirnir eina ársvinnu sum er 6—8 ferðir størri enn tann, sum okkara fiskimenn fáa. Eisini «Njarðlingur» — Hovsbáturin — er prógv fyri at ísvirkishátarnir hava framtíð fyri sær.

Vinnuflokkurin ber brand sín móti okkum javnaðarmönnum og tað er einki lojóð. Vit hava altso fingið ein flokk aftrat at berjast við. Harfyri er tað neyðugt, at arbeiðsflokkurin og fiskimannaflokkurin vakna upp áðrenn tað verður óveint. Vit siggja, at vinnuflokkurin dyrgir eftir okkara fiskimönnum við flogrum lyftum um lagalig lán til skipakeyp. Fyri at fiskimenn skulu gerast sjálvbjargarir stendur tað á pappirinum; men sannleikin er tann, at hesi lánini verða at volda tað, at fiskimennirnir koma sær enn fastari í stórmannagarnið, enn teir longu eru komnir. Jú fleiri fiskimenn, ið gerast eigarar av skipum, jú fleiri verða seldir við «Tvangsauktion» — tað vita vit. Men kekseljararnir fáa skipini fyri keksirnar. Tað ræður út um hjá teimum at fáa lán, lán, lán, val at merkja, teir lána einki sjálfir — aðrir skulu læna, seta hús og jorð í veð — keksandilinn melur sum hin stóra hvornin, ið melur alt til sín.

Sannleikin er tann, at skipini eru nógv óvía. Fólkio veksur, skipini minna, tað sær ræðuligt út. Hvar skal hetta enda? Fólkio sær hetta og hyggur bangið móti framtíðini. «Nu skal der fiskes i røte Vande», siga grosserarnir, og tí rotta teir seg saman. Krevja nú Føroyingar 4 milliónir heim til Føroyar, lovgingið garanterar, so melur myllan av tí allrabesta: Fiskimennirnir byggja skipini, keypa útreiðslu frá stórgrosserunum fyri høgur prísir, selja teim fiskin aftur fyri lítið og lætt. Hvar verður endin? Óll vita hetta — ikki er neyðugt at siga meir.

ÚR SUÐUROY

«Hvad er denne Brydungs-lime. Skumring eller Gry?» Hvarja leið taka nú Føroyingar? Lata teir seg villileiða av stórgrosserunum sær sjálvum til skaða og landinum til undirgongd? Eg vóni tað ikki. Eg vil royna at rópa út um landið: **Ansið tykkum?**

Landið er í vanda, nakað má gerast; men tað ræður um at taka tað rættu leiðina. Tað ræður um at byggja róluga uppá viðurskiftini. Óll osing er av tí illa, og teir sum nú rópa hardest, eru privatir kapitalistar, sum royna at smíða, meðan jarnið er heitt. Teir vita hvussu leiðis tað gekkst við teim fyrstu skipunum, sum komu til landið: fiskimenn keyptu tey; men keypmennirnir fingi tey fyri keksirnar. Harfyri eiga fiskimenn nú á døgum at vera varnir. Sjálvanda vildi eg ynskt, at fiskimennirnir lótu byggja stór og góð skip, sum teir áttu sjálfir; men hetta letur seg ikki gera, fyrr enn lovgingið tekur sær um reiggj og stovnar landshandil við øllum skipsútreiðslum, soleiðis at teir menn, sum skipini eiga, kunna fáa útreiðslurnar fyri rimiligan prís. Samstundis má lovgingið stovna eitt solukantór, sum hjálpir monnum at selja fiskin til besta prís.

Tað stóð her í blaðnum, at hin íslenski fiskurin, sum ferdur er til Føroyar í ár kostar 33 oyru kg, meðan ikki fekkst meir enn 0. u. 25 oyru kg av góðum føroyskum fiski — nógv betri enn hin íslenski. Tað var harra Schultz, ið greiddi frá hesum viðurskiftum. Eingin hevur mótmælt tí, also er tað rætt. Hovdið Føroyingar fingi henda prísinn fyri teirra fisk, og útreiðslurnar fyri rimiligan prís, so høvdu skipini óivað staðið seg, og so var gaman í at keypt skip bæði stór og góð.

Vinnuflokkurin ynskir lovgingið uppløyst. Hartil er at siga, at einki er okkum javnaðarmönnum kærari enn at fáa val jú fyrr jú betur fyri okkum; tí vit vóna, at ein stórvirki partur av Føroya fólkio nú hevur fingið eygni upp fyri, at landshandil er einasta bjarging landsins.

«Ull er Føroya gull», sogdu tey gomlu. Nú er tað fiskurin, ið gevur pening til landið. Fiskiskapurin má tí ligga okkum á hjarta, fellur hann frá, er deyðin í durinum, og tí mega vit gera útveg fyri at fáa hóskað til landið; men vit mega fyrst hugsa um at teir menn, sum skipini keypa, ikki skulu verða seldir við tvangsauktið. Men hetta hevur vinnuflokkurin ikki hugsað um.

J. H. Danbjørg.

Liggjableið og liggjabyrnið (carborandum og onnur slag) búið til solu.

D. J. Enni, Tvoroyri.

BAZAR

Med forventet Tilladelse vil der i Efteraaret blive afholdt Bazar med Tombola og Bortlodning til Fordel for den ny Kirkegaard »undir Akurgerði«.

Eventuelle Gaver modtages med Taknemmelighed af undertegnede:

Henriette Nolsøe. Ebba Nielsen. Amanda Persson. Anna H. Petersen. Stina Jacobsen. Ingrid Thomsen. Anna Thomsen. Maja Mortensen J. Maja Mortensen. Nanna Mortensen. Tina Mortensen. Dagmar Nolsøe. Mathilda Holm. Anna Dam. Dagmar Mortensen. Elisabeth Holm. Thora Jespersen. Anna Hammer Mortensen. Sanna Nolsøe. Margrethe Djurhuus. Inga Magnussen. Elsa Mortensen. Elsebeth Eliassen. Katrine Gislason. Hansina Joensen. Kathrine Petersen. Ellen Marie Jespersen. Janna Hansen. Marie Berthelsen. Josefina Mortensen. Povla Mortensen. Andrea Strom. Magdalene Jespersen. Kristine Nielsen. Kristine Berthelsen. Edith Poulsen. Borghild Dimon. Marie Joensen. Johanna Djurhuus. Andrea Joensen. Anna M. Mortensen. Lisa Holm. Juline Mortensen. Louise Mortensen. Pauline Hovgaard. Marie Joensen. Valborg Mortensen. Else Marie Barentsen. Hanna Mortensen. Margrethe Mortensen. Noline Hansen. Johanne Johannesen. Agnes Øster. Jacobine Cederfeldt. Ragnhild Holm. Olga Joensen. Ragnhild Dam. Hansine Jespersen. Kristine Jespersen. Tveraa.

Elisabeth Nolsøe. Kathrine Salmons. Paulina Nolsøe. Betty Nolsøe. Henriette Fræstein. Pauline Sørensen. Lena Strom. Juliane Strom. Johanna Strom. Elsa Lindberg. Petrine Thorsteinsson. Marie Lindberg. Noline Petersen. Dorteia Petersen. Edel Jespersen. Trangisvaag. Jona Mortensen. Ørdevig. Betty Mortensen. Frodebo.

Aabent Brev til Amtet.

Undertegnede anmoder herved høfligt Amtet om over for Offentligheden at besvare følgende Spørgsmaal:

1) Er det lovligt, at en Kommune beskatter Personer over 70 Aar, naar disse ikke er i Stand til at tjene en Øre, er uden Formue eller Gods og Indtægter af nogen Art?

2) Kan en Kommune forlange, at aldersrenteberechtigede i over 3 Maaneder, skal vente efter deres Aldersrente, ja til Tider forlange de gamle at give Kommunen Kredit i et halvt Aar?

3) Kan en Kommune forforssvare, at Enker og Born skal mangle det mest nodtortige til Livets Ophold, grundet paa, at de ikke kan faa, hvad der tilkommer dem ifølge Lov?

4) Kan det forsvares, at enligstillede Personer gores hjemløse, naar de 57 Aar gamle, syge og uarbejdsdygtige ifølge Lægeattest ikke er i Stand til at arbejde og derved tjene noget til at betale et mindre Beløb til Rente og Afdrag? Hus og Hjem blev taget fra vedkommende — og Hjælp i Kontanter fra Hjælpekassen kan ikke gives, da Kassen er tom. Samfundet kan vel ikke være bekendt med at behandle ældre og syge Mennekker paa denne skammelige Maade.

5) Kan Kommunen forlange Kredit og i hvor lang Tid over for Arbejdere, der har udført Vejarbejde for Kommunen? I Haab om at erholde Svar paa ovenstaaende Spørgsmaal tegner

ærbødigt
O. M. Schultz.

Tiðindi úr Vestmanna.

Nú ein dagin hitti eg harra Morten Mork, og spurdi eg hann tíðindi úr Vestmanna, har hann nú er bústílandi.

«Tíðindi eru ikki stórvægis úr Vestmanna», sigur hr. M. Mork, «tí bygdið liggur avfóðis og hevur einki vegg samband við aðrar bygdir, og kaj er eingin enn. Okkum torvar tessvegna stórliga hin mikið umrødda oyggjarvegin og kajuna, sum sum umsókt er; men vegna tess, at semja nú er komið í lag millum lovgingið og ríkisstjórnina um finansplanin, vóna vit, at vit verða í fyrstu «rekkju» og soleiðis nú endiliga kunna koma til at njóta tann rætt, okkum tilkennur».

Hvussu liva fólk í tykkara bygd, sum jú var fyrst stórvæis óhappi í vár, tá tit mistu fleiri menn úr bygdini? Tað mátti sjálvandi seta sítt merki á alla bygdina.

«Ja, tað merktist í stórvæis, og sita har í bygdini fleiri einkjur og yvir 30 faðirleys born, tey flestu smá og óforsyrð, tey óhjálpin — eins fjóðurleysur

fuglur; men takka verið okkara donsku partamonnum, sum í mong ár stríddust fyri at fáa í gildi lógina um «sociala Forsorg», og sum eisini røkkur til Føroyar, soleiðis at ífall hon verður nýtt til fullnar her hjá okkum, so líða hvørki sjúklingar, gomul fólk ella fæddurleys born nakra neyð; tí sum tygum kannugt skal hvør einkja fáa nógo fitt av peningi, tá maðurin doyri, og ein árigan studning til hvørt barnið, til tey eru 14 ára gomul, og ikki kann sigast annað, enn at Vestmenningar eru hjálpsamir móti teim, sum í neyðini eru».

Her má eg skjóta inn í millum, at eg fyrst nokrum árum síðan skrivaði í hesum blaði, at lovgingið «títt at hjálpt kommununum við teirra byrdum til oman fyri umtalaða útreiðslur; tí tað feller tungt fyri eina bygd, tá hon fyrst missir fleiri góðar skattaborgarar, so eisini at rinda eykaútreiðslur til einkjurnar. Hesar útreiðslur má alt landið bera. Men fyrst at koma aftur til sakina spyrji eg harra Mork, hvussu honum dámar í Vestmanna.

«Mær dámar frálíka væl», er svarið, «plássid er dæmigt, og fólkio stendur høgt í mentan og siðmenning; men teirra tol og siðmenning hevur verið misbrúkt, og nú er tolið við at ganga upp. Her hugsi eg aftur um kajina og oyggjarvegin».

Er nakað arbeiðið at fáa har í bygdini?

«Já, tíbetur hevur arbeiðið verið vaxandi tey seinastu árin, men enn er ov lítið arbeiði».

Fær fólkio lonina kontant rindaða?

«Nei, tíverri gongur tað ikki væl, og verða vist eingir aðrir útvegir enn at stovna eitt útbetalingarkantór; tí Vestmenningar, sum eru eitt sparsamt og nærlagt fólk, vilja fegin ráða sjálfir fyri, hvussu teir nýta tann pening, teir eiga».

Hvussu er vörðið við landbrúkinum?

«Har sum aðra staðni gongur tað teim ognarleysu torført at fáa jorð til uppdyrkjar; men nú tykist tað, sum at ein vending er í komið í so máta við tað, at nú um daginarn hendi tað, at menn, sum í mong ár hava stríðst fyri at fáa sær træðir, nú fingi o. u. 20 kúfðir tilsamans. Tíverri má hin ognarleysi tíðint ganga frá Peri til Páll — frá amti til fúta — stundum longri leiðir, áðrenn hana fær loyvi til at dyrka hin brúna hagen til groman bó. Tíverri er tað soleiðis vörðið, at teir menn, sum rópa hægst upp um, at Føroyingar skulu liva sum ein sjálvbjargin tjóð, eru fremstir fyri at forða teim údarbókanda landbúnaðarlógnum at koma í gildi. Hvussu skal so Føroyaland foda okkara fólk, tá landið ikki skal dyrkast upp, alt ið dyrkast kann? Eitt gamalt orð sigur: «Ringt er at hava hjallin í sjónum». Hævði eins nógv av peningi verið sett í landbrúkið sum sett er í sjóvinnu».